

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності

Декан факультету
аграрного менеджменту

Анатолій ОСТАПЧУК

“ ” _____ 2022 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри адміністративного
менеджменту та зовнішньоекономічної
діяльності

Протокол №20 від 24 травня 2022 р.

Завідувач кафедри

Віталій ЛУЦЯК

Гарант ОП _____

Віталій ЛУЦЯК

“РОЗГЛЯНУТО”

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОНОМІКА СВІТОВОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА»

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 073 – «Менеджмент»;

(шифр і назва спеціальності)

факультет _____ аграрного менеджменту _____

(назва факультету)

Розробники: к.е.н., доц. Артиш Віктор Іванович

Київ-2022

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету
аграрного менеджменту

_____ **А. Д. Остапчук**

“ _____ ” _____ 2022 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри адміністративного
менеджменту та зовнішньоекономічної
діяльності

Протокол №20 від 24 травня 2022 р.

Завідувач кафедри

_____ (Луцьк В.В.)

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП _____

_____ Луцьк В.В.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОНОМІКА СВІТОВОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА»

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 073 – «Менеджмент»;

(шифр і назва спеціальності)

факультет _____ аграрного менеджменту _____

(назва факультету)

Розробники: к.е.н., доц. Артиш Віктор Іванович

Київ-2022

1. Опис навчальної дисципліни

ЕКОНОМІКА СВІТОВОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>
Галузь знань	<i>07 – Управління та адміністрування</i> (шифр і
Спеціальність	<i>73 – Менеджмент</i> (шифр і назва)
Освітня програма	<i>«Менеджмент»</i>
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	<i>вибіркова</i>
Загальна кількість годин	<i>90</i>
Кількість кредитів ECTS	<i>3</i>
Кількість змістових модулів	<i>2</i>
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	<i>(назва)</i>
Форма контролю	<i>екзамен</i>
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання	
	<i>денна форма навчання</i> <i>заочна форма навчання</i>
Рік підготовки	<i>2</i>
Семестр	<i>4-ий</i>
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>
Лабораторні заняття	<i>-</i>
Самостійна робота	<i>-</i>
Індивідуальні завдання	<i>30 год.</i>
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	<i>4 год.</i> <i>-</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - підготовка фахівців «нової генерації», які були б здатні орієнтуватись в актуальних проблемах глобальної продовольчої системи, на основі чого приймати обґрунтовані рішення для підвищення конкурентоспроможності вітчизняних агропродовольчих підприємств як на внутрішньому так і зовнішньому ринках. Це дозволить не лише забезпечити високу дохідність вітчизняного аграрного бізнесу, але й вирішити проблему забезпечення населення якісними і безпечними продуктами харчування за помірними цінами.

Завдання:

- з'ясувати роль та місце сільського господарства у структурі світової економіки;
- розкрити рівень забезпечення країн світу земельними, трудовими і матеріальними ресурсами;
- пояснити основні інструменти державної підтримки сільського господарства у розвинених країнах і країнах, що розвиваються;
- навчити студентів визначати економічну оцінку беззбитковості виробництва аграрної продукції у різних країнах;
- розкрити особливості основних організаційних форм сільськогосподарського виробництва в країнах світу;
- проаналізувати кон'юнктуру світового ринку традиційних видів продукції рослинництва і тваринництва ;
- пояснити причини глобальної продовольчої проблеми;
- розглянути головні принципи виробництва якісних і безпечних продуктів харчування у світі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- роль сільського господарства у світовій економіці;
- забезпеченість сільського господарства різних країн та регіонів земельними, трудовими і матеріальними ресурсами;
- відмінності у державній підтримці сільського господарства розвинених країн і країн, що розвиваються;
- економічну ефективність виробництва різних видів аграрної продукції в країнах світу;
- організаційні форми с.-г. виробництва в різних державах;
- кон'юнктуру світових ринків продукції рослинництва і тваринництва;
- рівень продовольчої безпеки у світі;
- вплив глобальних змін клімату

вміти:

- визначати тип країни згідно частки аграрного сектору;
- розраховувати рівень забезпеченості та економічної ефективності використання земельних, трудових і матеріальних ресурсів у різних країн;
- визначати розмір державної підтримки;
- обчислювати беззбитковий обсяг виробництва продукції с.-г. підприємством;
- аналізувати тенденції на світових ринках основної продукції рослинництва і тваринництва.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК11 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 14 Здатність працювати у міжнародному контексті.

спеціальні компетентності (СК):

СК 2 Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК3 Здатність визначити перспективи розвитку організації.

СК5 Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма						Заочна форма							
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		-го	л	сем	л.	інд		с.р.	л	п	лаб	Інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичний														
Тема 1. Формування та розвиток світового сільського господарства		2	2			2								
Тема 2. Рослинництво в світовому сільському господарстві		2	2			2								
Тема 3. Тваринництво в світовому сільському господарстві		2	2			2								
Разом за змістовим модулем 1			2			2								
Тема 4. Земельні ресурси світового і сільського господарства та ефективність їх використання		2	4			2								
Тема 5. Глобальні світові проблеми та роль сільського господарства у їх вирішенні		2	2			4								
Тема 6-7. Природні ресурси та МТ база країн світу		4	2			2								
Тема 8. Формування ринків продовольства		2	2			2								
Разом за змістовим модулем 2			1			2								
Тема 9. Трудові ресурси у світовому сільському господарстві		2	2			2								
Розрахунок ефективності міжнародних лізингових операцій			2			2								
Тема 10. Державна підтримка сільського господарства		2	2			2								
Тема 11. Організаційні форми сільськогосподарського виробництва в країнах світу		2	2			2								
Тема 12. Глобальне потепління та вплив на сільське господарство		2	2			4								
Тема 13. Якість і безпека продуктів харчування у світі		2	2			2								
Разом		30	30			30								
Усього годин	90													

4. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Економіка світового сільського господарства країн світу (для кожного студента різна країна)	2
2	Органічна та екологічно-чиста продукція країн світу (для кожного студента різна країна)	2

5. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Природні ресурси та матеріально-технічна база країн світу	4

2	Завдання по визначенню торговельного балансу та торговельного обороту сільськогосподарської продукції	4
3	Імпортні операції в аграрному секторі	4
4	Експортні операції в аграрному секторі	4
5	Розрахунки по лізингу (ефективність лізингових операцій)	2
6	Міжнародне перевезення агропродукції	4
7	Розрахунки по міжнародним кредитам для агросектору	4
8	Іноземні інвестиції (розрахунок ефективності)	2
9	Розрахунок експортної та імпоротної квоти для країни	2

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено робочим навчальним планом	

7. Самостійна робота під керівництвом НПП

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено робочим навчальним планом	

8. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами:

1. Виникнення сільського господарства та його визначення.
2. Фінансовий лізинг та його особливості.
3. Поняття про світове сільське господарство та його визначення.
4. Дайте визначення оперативного лізингу та наведіть приклад.
5. В яких країнах світу зайнятість в сільському господарстві найвища (3 країни) та скільки людей у світі зайнято в сільському господарстві.
6. Що таке сублізинг і коли його використовують.
7. Яка площа орних земель у світі та Україні і скільки придатних для сільського господарства земель на земній кулі за прогнозами науковців.
8. Які ви знаєте схеми забезпечення сільськогосподарських виробників технікою.
9. Чого більше у світі ріллі чи сільськогосподарських угідь та скільки припадає на одного українця такої землі.
10. Які країни світу виробляють найбільше сільськогосподарської техніки та скільки заводів в Україні і з якою потужністю вони працюють.
11. Зернові культури у світовому сільському господарстві.
12. Коли і де виник лізинг у світі та Україні.
13. Набір технічних культур у світі (соняшник, ріпак і соя) – найбільші виробники, площі та урожайність .
14. Що вимагають міжнародні лізингові компанії для участі лізингу в Україні.
15. Набір технічних культур у світі (цукрових буряків) – найбільші виробники, площі та урожайність .
16. В які країни світу найвигідніше вкладати інвестиції за теперішніх умов.
17. Тваринництво у світовому сільському господарстві (свинарство) країни з найбільшим виробництвом.

18. Чим відрізняється лізинг та оренда.
19. Тваринництво у світовому сільському господарстві (вівчарство) країни з найбільшим виробництвом.
20. З яких субринків Україна отримує складну сільськогосподарську техніку.
21. Перечисліть особливості Землі.
22. Назвіть країни з найбільшими виробництвом органічної продукції та найвищим споживанням такої продукції.
23. Сформулюйте визначення ефективності лізингу.
24. Що собою являє органічне землеробство.
25. Які існують методи міжнародної торгівлі сільськогосподарськими товарами.
26. Від яких факторів залежить поширення лізингу.
27. З яких джерел лізингові компанії отримують кошти.
28. Що таке деградація сільськогосподарських земель.
29. Які компанії на Україні займаються лізингом.
30. Які ви знаєте фактори підвищення органічного виробництва.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС Бакалавр Спеціальність 122 Комп'ютерні науки та інформаційні технології	Кафедра адміністративного менеджменту та ЗЕД навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 2 з дисципліни Міжнародна економіка	Затверджую Зав. кафедри (підпис) (ПІБ) " __ " травня 202 р.
<i>Екзаменаційні запитання</i>			
1. Предмет дисципліни “Економіка світового сільського господарства”			
2. Фінансовий лізинг та його особливості			
<i>Тестові завдання різних типів</i>			

1. В усьому світі у сільському господарстві та суміжних галузях зайнято людей:
1. 800 млн чол.
2. понад 1 млрд чол.
3. 900 млн чол.
4. 1 млрд 500 млн чол.

2. З світового земельного фонду для рослинництва використовується:
1. 1,4 млрд. га
2. 1,7 млрд. га
3. 2,1 млрд. га
4. 2, 3 млрд. га

3. Непрямий метод з експорту та імпорту сільськогосподарських товарів передбачає:
1. Поставку товарів промисловими підприємствами згідно умов договору на кордон
2. Поставку товарів промисловими підприємствами згідно умов договору безпосередньо покупцю
3. Імпорт товарів згідно умов договору
4. Експорт та імпорт, який полягає у продажі та купівлі товарів через торгових посередників

4. Знайдіть відповідності:
Вставте пропущене слово: – це галузь економіки країни, що виробляє сільськогосподарську продукцію рослинного і тваринного походження

5. Знайдіть відповідності:
Вставте пропущене слово: Україна веде зовнішньоторговельні відносини більше ніж 200-а країнами світу. За останні роки зовнішньоторговельне сальдо в нашій країні

6. Знайдіть відповідності:
Запишіть країни у порядку зростання по експорту цукру в світі:
A. Європейський Союз

	В. Бразилія
	Б. Куба

7. Знайдіть відповідності:

Запишіть країни у порядку зростання по розташуванню земель під органічною продукцією у світі:	
	А. Китай
	В. Аргентина
	С. Австралія

8. Скільки у світі зайнято у сільському господарстві та суміжних галузях, враховуючи дітей і людей пенсійного віку..... %.

9. Які головні переваги біологічної або органічної системи землеробства:

1. Висока якість сільськогосподарської продукції
2. Зменшення забруднення навколишнього середовища
3. Зберігання і підвищення родючості ґрунту
4. Все вище перераховане

10. Яка країна Азії виробляє найбільше сільськогосподарської техніки:

1. Корея
2. Китай
3. Японія
4. Малайзія

Задача

Розрахуйте вартість імпортного бурякозбирального комбайна (Лектра С – 4005 вартістю 437800 дол. США) через торгового посередника для аграрного підприємства на пільгових умовах використовуючи власні кошти, коли доходи торгового посередника складуть 11% від початкової вартості техніки. Транспортні витрати 5%, страхування на перевезення 2% та інші витрати 7% від митної вартості техніки, вартість сертифікації 1200 дол. США. Визначте на скільки відсотків зросте техніка від продавця до покупця.

9. Методи навчання. Лекції, практичні і семінарські заняття, кейси, самостійна робота.

10. Форми контролю. Екзамен.

Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінка національна	Визначення оцінки ЄКТС	Рейтинг студента, бали
Відмінно	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82 – 89
	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74 – 81
Задовільно	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64 – 73
	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60 – 63
Незадовільно	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35 – 59

	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01 – 34
--	--	----------------

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R**_{дис} (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R**_{нр} (до 70 балів): **R**_{дис} = **R**_{нр} + **R**_{ат}.

11. Методичне забезпечення

1. Артиш В.І. Методичні рекомендації для підготовки самостійної роботи студентів факультетів: ОС “Магістр” - Екології і біотехнології, ОС “Магістр” - Аграрного менеджменту з дисципліни “Світове с.-г. та продовольчі ресурси”.: Київ: НУБіП України., 2016. – 210 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Артиш В.І. Навчальний посібник. Світове сільське господарство та продовольчі ресурси. К.: ТОВ «ЦП «Компринт», 2017. 426 с.

2. Артиш В.І., Галушко В.П. Навчальний посібник. Економіка світового сільського господарства. Київ: НУБіП України. 2021. 604 с.

2. Аналіз поточної кон’юнктури і прогноз ринків рослинницької продукції в Україні та світі: монографія / О.М. Шпичак, Ю.О. Лупенко, О.В. Бондар та ін.; за ред. О.М. Шпичака. К.: ННЦ “ІАЕ”, 2015. – 336 с.

3. Аналіз поточної кон’юнктури і прогноз ринків тваринницької продукції в Україні та світі: монографія / О.М. Шпичак, О.В. Бондар, С.О. Пашко та ін.; за ред. О.М. Шпичака. К.: ННЦ “ІАЕ”, 2015. – 392с.

4. Артиш В.І. Органічне агровиробництво як одна з умов у концепції сталого розвитку АПК України. Науковий вісник НУБіП України. 2015. Вип.231. С.120-125.

5. Буряк Р.І. Менеджмент якості: забезпечення сталого розвитку аграрних підприємств: Монографія. К.: ТОВ “Аграр Медіа Груп”, 2013. – 534 с.

6. Захарчук О.В. Проблеми матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських підприємств України. Економіка АПК. 2014. №7. С.92-99.

7. Коваль В.М. Інструменти інвестиційної діяльності аграрних підприємств. Економіка АПК. 2013. № 8. С.104-109.

8. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. Словник-довідник / За ред. В.К. Берегового, Г.М. Чорного. К.: Аграр Медіа Груп 2012.-502 с.

Додаткова

1. European Organic Farming Statistics [електронний ресурс]. Режим доступу:<http://organic-Europe.net>.

FiBL & IFOAM – Organics International (2016); The World of Organic Agriculture 2016. Frick and Boon.

2. Ryan Richard. Latest result show positive signs in an uncertain business environment / Richard Ryan // LEASEUROPE. 2013. №19.

3. <http://life.pravda.com.ua>.

13. Інформаційні ресурси

1. <https://agropolit.com/spetsproekty/862-struktura-agrarnogo-eksportu-ukrayini-z-ssha-kitayem-izrayilem-oae-ta-yes-za-2017-2020-roki>

2. <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Hvostikov-A.I.-Dysertatsiya-Vchennarada-DF-64.055.018-2021.pdf>

3. [tps://ucab.ua/ua/pres_sluzhba/novosti/infografika_top5_produktiv_eksportu_ta_importu_ukraini_u_2020_rotsi/](https://ucab.ua/ua/pres_sluzhba/novosti/infografika_top5_produktiv_eksportu_ta_importu_ukraini_u_2020_rotsi/)

4. http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/sg/ovuzpsg/Arh_ovuzpsg_2021_u.html